
KIERRÄTYSTAIDETEOS ASIAKKAALLE

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Muotoilun koulutusohjelma

Visamäki kevät 2016

Mirjami Tolonen

TOIMIPISTE

Muotoilun koulutusohjelma

Tekijä

Mirjami Tolonen

Vuosi 2016

Työn nimi

Kierrätystaideteos asiakkaalle

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön aiheena on kierrätystaideteos asiakkaalle. Työssä tutustutaan kierrätystaiteeseen ja paperitaiteeseen. Teoksen toteutus suunnitelman pohjalta ei kuulu opinnäytetyöhön. Toteutus tehdään muotoiluprojektina tämän työn ulkopuolella. Teoksen materiaalina käytetään vanhoja kirjoja. Työssä pohditaan taiteen käsitettä ja miten yhteistyö asiakkaan kanssa vaikuttaa työn taiteellisuuteen – häiritseekö se ilmaisullisuutta vai avaa ko se uusia mahdollisuuksia taiteen tekemiselle?

Suunnitteluprosessissa hyödynnetään käyttäjätiedonhankintaa sekä luotaimia, joiden avulla saadaan tietoa asiakkaalta. Menetelminä käyttäjätiedonhankinnassa hyödynnetään asiakkaan haastattelun lisäksi havainnointia, valokuvaamalla ja ottamalla mittoja tilasta jonne taideteoksen on määrä tulla. Lisäksi tehdään tila-analyysi sekä materiaali- ja värikartta. Asiakkaalle suunnitellaan luotaimia eli tehtäviä, kuten moodboard ja sanaleikki. Näistä menetelmistä saadut tiedot, toimivat suunnittelun pohjana ja inspiraationa.

Tavoitteena käyttäjätiedonhankinnan ja luotaimien hyödyntämisessä on hankkia työkaluja tulevaisuuden tilaustöihin asiakkaan kanssa. Työn lopputuloksena on valmistusta vaille oleva suunnitelma kierrätystaideteoksesta. Suunnitelman taustalla on kierrätysmateriaalin käyttö, mikä on kierrätystaiteelle ominaista. Asiakkaan mukana olo ei ole haitannut ilmaisullisuutta ja taiteellisuutta teoksen suunnittelussa. Se on toiminut inspiraationa ja tuonut uutta näkökulmaa teokselle ja sen synnylle.

Avainsanat Kierrätystaide, Käyttäjätiedonhankinta

Sivut 30

Visamäki
Degree Programme in Design

Author	Mirjami Tolonen	Year 2016
Subject of Bachelor's thesis	A Recycled Artwork for Customer	

ABSTRACT

The point of the thesis is to plan an artwork from recycled materials for customer. Thesis explores the concept of the recycled art and paper art. Materials of the artwork are old books. Execution of the artwork is not included in the thesis. The effect of the co-operation with the client is been discussed in the thesis – what kind of impact does the client have on the artistic side of the artwork?

Customer's wishes and expectations have been taken into account during the planning process with user-oriented methods. Special kinds of tasks, such as wordplay or forming a moodboard, were given to the customer to draw out information and inspiration for the planning process. In addition, planning required observation from the destination space. Such as, taking photographs and measurements, and also analyzing the colors and materials of the space. Interviewing the customer was also one of the methods.

As a result of the thesis, a full plan is prepared of for the final making of the artwork from recycled materials. The co-operation with the client hasn't affected on the artistic side of the artwork. On the contrary, as a result of using user-oriented methods co-operation has brought new aspects and inspiration for the artwork.

Keywords Recycled art, user-oriented

Pages 30

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	KIERRÄTYSTAIDE.....	3
2.1	Taiteen määrittely.....	3
2.2	Kierrätystaide.....	4
2.3	Paperitaidet.....	5
2.4	Kierrätys paperitaiteessa.....	6
3	KÄYTTÄJÄTIEDONHANKINTA.....	7
3.1	Käyttäjätiedonhankinta ja luotaimet.....	7
3.2	Asiakkaan haastattelu.....	8
3.3	Asiakkaan moodboard ja sanaleikki.....	8
3.4	Tila-analyysi.....	9
3.5	Materiaali- ja värikartta.....	10
4	TAIDETEOKSEN SUUNNITELMA.....	11
4.1	Lähtökohdat.....	11
4.3	Suunnitteluprosessin eteneminen.....	14
4.4	Esituskuvat.....	17
4.5	Prosessin vaiheet.....	25
4.6	Kuvat valmiista työstä.....	26
5	ARVIOINTI JA POHDINTA.....	27
	LÄHTEET.....	29
	KUVALÄHTEET.....	30

Liite 1   Liitteen nimi

1 JOHDANTO

Työni aiheena on kierrätystaideteos asiakkaalle. Aihe on syntynyt kiinnostuksesta taiteeseen sekä kierrätysmateriaalien hyödyntämiseen. Olen tehnyt töitä sisustussuunnittelutoimistossa Tampereella kaksi vuotta opiskeluideni ohella ja valmistumisen jälkeen työni yrityksessä jatkuu. Työn kautta on muodostunut tarkoitus tehdä taidetta yrityksen myymälään myyntiin, sillä taiteelle on ollut kysyntää. Liikkeen yrittäjät ovat ehdottaneet, että valmistumisen jälkeen voisin työn ohella myydä teoksiani liikkeessä ja ottaa taidetilauksia vastaan.

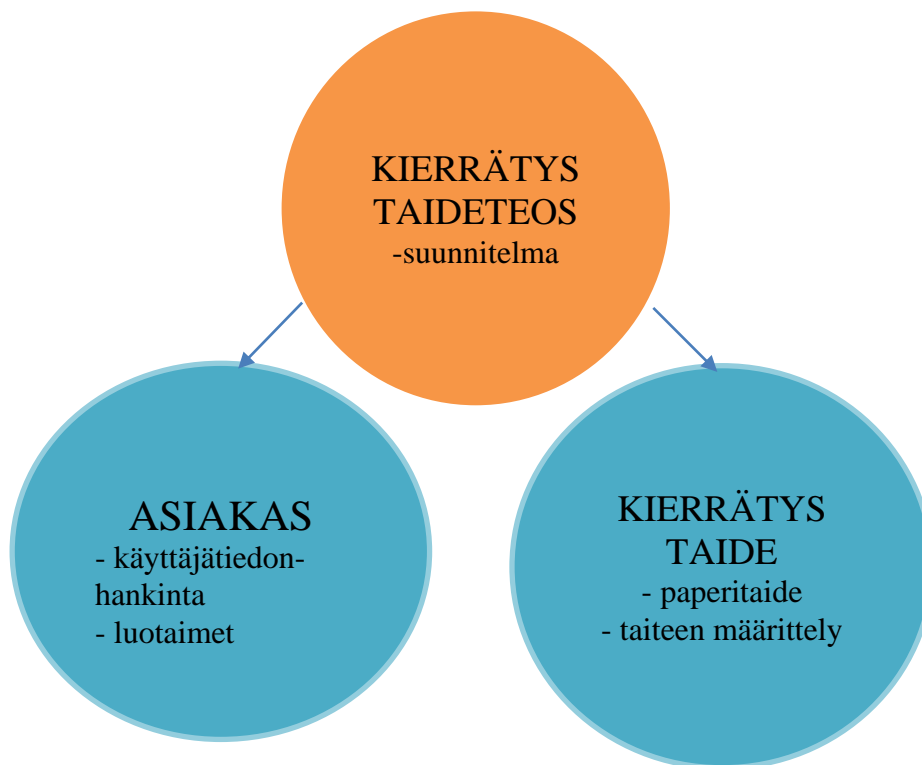
Kokemusta taideteoksien tekemisestä asiakkaalle puuttuu, joten opinnäytetyö tarjosi tilaisuuden saada kokemusta tilaustöiden tekemisestä. Otin yhteyttä asiakkaaseen vuoden 2015 kesän alkupuolella. Asiakkaan kanssa on ollut puhe, että voisin tehdä taideteoksen ruokailutilan/olohuoneen seinälle, heidän kotiinsa. Sovimme asiakkaan kanssa tapaamisen ja tapaamisen jälkeen työn suunta selkeytyi ja yhteistyö asiakkaan kanssa alkoi. Asiakkaana on hyvinkääläinen perhe, eli kyseessä on yksityisasiakas eikä yritys.

Työn tavoitteena on suunnitella taideteos kierrätysmateriaalista. Suunnitelma sisältää teoksen mitat, materiaalit ja niiden määrät sekä hintatiedot. Suunnitelmassa inspiraationa hyödynnetään tiedonhankintaa kierrätystaiteesta sekä käyttäjätiedonhankintaa Mattelmäen teoksesta *Muotoiluluotaimet* (2006). Käyttäjätiedonhankinnan kautta tehtyjen luotaimien eli tehtävien tavoite on toimia tulevaisuudessa vuorovaikutusvälineenä tässä työssä ja tulevaisuuden asiakastöissä.

Asiakkaalla on sisustuksessa käytetty kierrätysmateriaalia esimerkiksi huonekaluissa ja valaisimissa ja tätä linjaa asiakas halusi jatkaa. Tästä syystä kierrätysmateriaalin hyödyntäminen teoksen suunnittelussa on työn keskiössä. Kierrätystaideteoksen suunnitelman toteuttaminen käytännössä tehdään toisen koulutyön yhteydessä.

Työssä perehdytään kierrätystaiteeseen ja erityisesti paperista tehtävään kierrätystaiteeseen, sillä teos suunnitellaan hyödyntämällä materiaalina vanhoja, hylättyjä kirjoja. Lisäksi työssä tarkastellaan muutamia alan taiteilijoita ja sitä, miten he ovat hyödyntäneet paperia materiaalina työskentelyssään. Työssä pohditaan käsitystä taiteesta ja tarkastellaan, miten sitä voi määritellä – mikä on taidetta ja mikä ei?

Työn tiedonhankintamenetelminä käytetään kirjallisuutta, sähköisiä lähteitä sekä itse tuotetut dokumentit käytännön prosessin havainnoinnin kautta, eli materiaali- ja tekniikkakokeilujen, sekä valokuvauksen ja esityskuvien avulla.

Kuvio 1. Työn viitekehys pääaiheista

Viitekehys kertoo mistä työ koostuu. Kuvio 1 yllä kuvaa tämän työn viitekehystä. Kaiken keskiössä on kierrätystaideteos, mikä on teoriapohjan ja suunnitteluprosessin sekä käyttäjätiedonhankinnan lopputulos. Käyttäjätiedonhankinnassa on apuna teetetty asiakkaalla luotaimia, eli tehtäviä joiden avulla saadaan tietoa asiakkaan ajatuksista ja toiveista. Työssä tutustutaan kierrätystaiteeseen ja erityisesti paperitaiteeseen. Ne toimivat teoriapohjana ja inspiraationa suunnittelussa. Myös taiteen käsitystä tarkastellaan kierrätystaiteen yhteydessä. Työn tavoitteena on tehdä suunnitelma kierrätystaideteoksesta. Hyötynä tulevaisuudessa on, että asiakas on mukana suunnitteluprosessissa luotaimien avulla, joita hyödynnetään käyttäjätiedon hankinnassa.

Kysymysten asettelu:

- Pääkysymys: Millainen on kierrätystaideteos asiakkaalle?
- Alakysymykset:
  - o Miten kierrätysmateriaali näkyy suunnitteluprosessissa?
  - o Miten asiakkaan voi ottaa huomioon suunnitteluprosessissa tukahduttamatta itseilmaisua ja taiteellisuutta?

2 KIERRÄTYSTAIDE

2.1 Taiteen määrittäminen

Taide mielletään usein asiaksi mikä ei ole tästä todellisuudesta. Se yhdistetään myös usein kauneuden käsitteeseen. Ihminen ja maailma voidaan jo itsessään nähdä jumalallisina taideteoksina. Yhtenä käsityksenä onkin, että pyrimme tietyllä tapaa täydellisyyteen ja yli-inhimillisyyteen niin taiteen kuin itseilmaisun saralla. Ja kuitenkin, olemme vain inhimillisiä, sillä emme pysty yli-inhimillisyyksiin. (Haapala & Pulliainen 2003, 15–21.)

1600–1700-luvuilla taide perustui lähinnä siihen, kuinka taitavasti osasi maalata, kirjoittaa tai rakentaa. Tavoiteltiin lähinnä kauneutta ja estetiikkaa. Nykyisin taiteen käsite on paljon laajempi ja sen piiriin kuuluu paljon uusia ulottuvuuksia. On performanssi-esityksiä, elokuvia ja valokuvausta. Silti taiteen käsitteeseen kuuluu paljon reuna-alueita, joita on vaikea kategorisoida taiteeksi. Esimerkiksi katutaiteen piiriin kuuluvaa graffititaidetta pidetään kiistanalaisena. Myös avantgarde liikkuu taiteen ja ei taiteen rajamaastossa, mikä on toisaalta tyyliä ominaista ja tavoiteltavaa sen pyrkiessä rikkomaan vallitsevia taidesuuntauksia ja rajoja. (Rautiainen 2007, 42–43.)

Taiteen modernilla ajalla – 1800-luvun puolivälistä eteenpäin – uudet tekniikat ovatkin kehittäneet ja muuttaneet tapaamme aistia ja tehdä taidetta (Hautamäki, 2010). Voi siis ajatella, että taide on nykypäivänä vapautuneempi kahleista ja tarjoaa enemmän mahdollisuuksia erilaisiin ilmaisutapoihin. Nykypäivänä taidetta ei välttämättä enää edes määritellä vaan taidetta arvotetaan; mikä on hyvää ja mikä huonoa taidetta eli millaisesta taiteesta kukin pitää (Haapala & Pulliainen 2003, 63).

Mikä siis luokitellaan taiteeksi? Mikä tekee jostain taide-esineen, taidetapahtuman tai taide-esityksen ja toisaalta mikä ei? Estetiikan tutkimus antaa muutamia vastausyrityksiä, mutta niissäkin on omat kompastuskivensä. Esimerkiksi taiteilijälähtöisen eli intentionalistisen taideteorian mukaan taidetta ovat yleistäen kaikki sellaiset esineet tai tapahtumat, joiden tekijänä on ollut taiteilija, jonka tarkoituksena on ollut taide-esineen tai taidetapahtuman valmistaminen. Tämä selitys jättää kuitenkin määrittämättä kuka on taiteilija. Samoin teoslähtöisen eli formalistisen taideteorian vastausyrityksen mukaan, taidetta ovat kaikki sellaiset esineet tai tapahtumat, jotka täyttävät erityiset taide-esineen tai taidetapahtuman kriteerit. Tämäkin jättää kuitenkin vastaamatta, kuinka taide-esineiden ja tapahtumien taiteellisuus määritellään. (Rautiainen 2007, 43–46.)

Kolmantena vastausyrityksenä ovat kontekstuaaliset taideteoriat, kuten institutionaalinen tai marxilainen taideteoria. Teorioiden mukaan taidetapahtumat ja esineet kuuluvat isompaan yhteyteen eli taidemaailmaan, jonka kautta ne määritellään. Tähän maailmaan kuuluvat muun muassa orkesterit,

teatterit, kulttuuripoliittiset päätöksentekijät ja kustantajat. (Rautiainen 2007, 44.)

Voidaankin todeta, että on mahdotonta edes yrittää kategorisoida taidetta tai eritellä yleisellä tasolla mikä on taidetta ja mikä ei, koska yleistä mielipidettä ja tapaa ei yksinkertaisesti löydy. Taiteen merkitystä ja asemaa voi ja pitääkin pohtia, mutta kaikki taiteenlajit pitävää ratkaisua tähän ongelmaan ei ole. Toisaalta taidetta ja sen monimuotoisuutta voidaan opiskella ja taiteilijana voidaan kehittyä, mutta onkin hyvä kysyä voiko yksilö vain päättää olevansa taiteilija, mikä on taidon ja taiteen suhde ja voiko esimerkiksi taidetta tehdä tietämättään?

Taiteeksi voidaan kutsua ensisijaisesti kaikkea mitä ihminen tekee itseilmaisullisessa tarkoituksessa. Kun taidetta tehdään, voi tarkoituksena olla herättää katsojassa tunteita, ilahduttaa, raivostuttaa tai herättää miettimään tai hämmästyttämään. Tärkeintä on, että se merkitsee tekijälleen tai katsojalleen jotain. Tämä erottaa taiteen ei taiteesta. Taiteessa tulee olla jokin tausta tai ihmisryhmä, jolle se on suunnattu. Sen täytyy kertoa jotain. Myös omaleimaisuus on tärkeää taiteessa, jos taiteilijalla on esimerkiksi oma persoonallinen tekniikka tai tapa tehdä, saa se visuaalisuudellaan hämmästyttää ja ihailua osakseen. Se tekee siitä erityisen ja uniikin, ja se on mielestäni yksi taiteen pyrkimys. Taide on silti kaikille avoin.

2.2 Kierrätystaide

Kierrätyksessä on monia käsitteitä, kuten jätteen kierrätys, uusiokäyttö, uudelleenkäyttö, kierrätys, jäte, jättemateriaali ja tuunaus. Ympäristösanasto määrittelee jätteen kierrättämisen, jätteiden tai jätejakeiden käyttämiseksi raaka-aineena tai materiaalina. Uusiokäytöllä tarkoitetaan jätteiden kierrätystä takaisin tuotannon raaka-aineeksi. Kirpputorien ja kierrätyskeskusten toiminta luetaan myös kierrätykseksi. Kierrätystä on primäärinen kierrätys ja sekundäärinen kierrätys. Primäärinen kierrätys on materiaalin kierrättämistä takaisin samaan tai samantyyppiseen tuotantoon. Sekundäärinen kierrätys puolestaan prosessoi materiaalia uudelleen, mikä saattaa aiheuttaa materiaalihävikkiä. (Niemelä 2010, 83.)

Kierrätystaiteessa ideana on käyttää kierrätysmateriaaleja sekä löydettyjä esineitä ja roskia. Näistä taiteilijat tekevät veistoksia, installaatioita ja esinekoosteita. Kierrätystaiteesta on tullut yhä yleisempää sen jälkeen, kun on ymmärretty kierrätyksen tärkeys. Kierrätystaidetta on esillä yleisesti gallerioissa ja museoissa, sekä luonnonympäristössä. Suomessa esinetaiteen uranuurtajia olivat 1960-luvulla mm. Ismo Kajander ja Juhani Harri. Käytetyistä ja löydettyistä esineistä tehdyt esinekoosteet kuvastavat sen ajan uusrealistisista toteutuksista Suomessa. (Turto n.d.)

Ympäristöasioihin liittyvä aktivistinen taide on tänä päivänä merkittävässä asemassa ja tullut jäädäkseen. Kuvataiteilija Timo Vartiainen kuuluu ekotaiteen pioneereihin esimerkiksi kaatopaikan arkeologiaan liittyvällä projektillaan Roskaa vuonna 1992. Kuvataiteilija Tuula Nikulainen toimi Ha-

likonlahti Green Art Trilogy'n 2006–2011 suunnittelijana ja co-operaattorina. Sen tavoitteena oli vakiinnuttaa ekologiaan pohjautuva lähestymistapa yhdeksi taiteen osa-alueeksi Suomen taide-elämään. (Turto, n.d.)

Kierrätysmateriaaleissa on viehätyksensä ja estetiikkansa. Sillä on oma historiansa ja sitä käsittelemällä ja eri tekniikoita käyttämällä saadaan erilaista vaikutelmaa eikä materiaalia mitä on käytetty välttämättä tunnista. (Sallas 2013, 41.) Taiteilija Janna Syvänoja sanoo haastattelussaan Sallakselle (2013, 42): ”Teoksesta tekee merkityksellisen se, että siihen käytetyn materiaalin sisällöllinen puoli aukeaa uudella tavalla. Siinä on mukana materiaalin aikaisempi elämä, sen käyttötarkoitus.

2.3 Paperitaide

Paperimassaa on käytetty jo 1700-luvulta lähtien lähinnä kädentaitoja vaativissa töissä. Vasta 1900-luvulla sitä ryhdyttiin käyttämään nykyiseen länsimaiseen tapaan. Kubistit Pablo Picasso ja Georges Braque tekivät revivistyistä paperiarkeista kollaaseja ja reliefejä ensimmäisinä. (Moilanen 1995, 40.) Esimerkiksi Asetelmia ja tuolinjalat teoksessa Picasso on yhdistellyt kankaanpalasia, sanomalehtileikkeitä ja köydenpätkän (Sallas 2013, 11). Paperitaiteesta tuli ilmiö 1960-luvulla Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Paperitaiteelle merkittävä vaikuttaja on ollut Robert Rauschenbergin vierailu 1970-luvulla Ranskassa, jossa hän esitteli paperimassalla valettuja teoksiaan. Tällöin oli paperipajat vielä kuitenkin harvinaisia. Paperipajojen määrä alkoi kuitenkin kasvamaan ja niitä perustettiin ympäri Eurooppaa, ja myös paperin valmistus alkoi yleistyä yliopistoissa ja kulttuurilaitoksissa. (Moilanen 1995, 40.)

Suomessa paperitaide tuli tutuksi 1980-luvulla. Paperia oli kuitenkin käytetty jo aikaisemminkin siluettitaiteessa ja kollaaseissa. Ensimmäisiä kosketuksia paperitaiteeseen taiteen muotona saatiin, kun amerikkalainen taiteilija Howard Smith esitteli paperinleikkaustekniikalla tehtyjä teoksiaan Suomessa. 1960-luvulla. 1980-luvulla nähtiin ensimmäisiä paperitaidenäytelyitä Suomessa. Kai Rentolan paperiveistokset olivat näytillä Vanhassa Galleriassa Helsingissä vuonna 1983. (Sallas 2013, 11–12.)

Paperitaiteessa on kaksi koulukuntaa: paperimassan käyttäminen tai paperin ja kierrätyspaperin käyttäminen taiteessa. Paperimassaa käyttävillä olennaista on saada aikaan massa, josta teos saadaan tehtyä. Kierrätyspaperia käyttävillä taas materiaalin historia ja olomuoto sellaisenaan saa näkyä ja on saattanut toimia koko taideteoksen inspiraationa. Nämä kaksi koulukuntaa ajattelevat myös toisistaan kärjistäen, että paperimassan käyttäjät ajattelevat enemmän estetiikkaa kuin sisältöä ja päinvastoin kierrätyspaperinkäyttäjät menevät helpoimman kautta. Pyrkimykset ovat kuitenkin samankaltaiset molemmissa koulukunnissa. Valmiissa teoksissa tärkeää on, että viesti välittyy ja myös muoto, materiaalin tuntu ja sen mukanaan tuoma estetiikka. (Sallas 2013, 44–45.)

2.4 Kierrätys paperitaiteessa

Kierrätysajatus, eli kierrätetyn materiaalin käyttäminen ilmenee monella tapaa paperitaiteessa. Se voi kummuta materiaalin valinnassa ikään kuin sivutuotteena tai materiaali voidaan valita juuri sen kierrätysominaisuuksien vuoksi (Sallas 2013, 40–41). Teollisesti valmistettu paperi käy hyvin esimerkiksi paperimassaksi tai paperipaloista veistoksiksi kokoamiseen. Esimerkiksi taiteilija Janna Syvänoja käyttää teoksissaan vanhoja sanakirjoja joista hän leikkaa paloja, joista kokoaa halutunlaisia objekteja (Kuva 1).

Kuva 1. Janna Syvänojan teos, A PLACE TO BE - 2005

Kierrätysmateriaalejakin voidaan joutua työstämään monella tavalla. Merja Winqvist käyttää töissään myös valmista paperia eikä tee paperista massaa. Hän kovettaa liimoilla ja lakoilla paperia, jota käyttää materiaalina teoksissaan. (Sallas 2013, 41.) Esimerkkinä teos Winter Garden (Kuva 3). Paperin värjäämisestä hyvänä esimerkkinä on Jaakko Rönkkö, jonka työssä Virta on käytetty läpivärjättyä lumpsupaperia (Kuva 4). (Koskinen n.d.).

Kuva 2. Merja Winqvist, Winter Garden

Kuva 3. Jaakko Rönkkö, Virta.

Suomessa kierrätetyn paperin käyttö taiteessa juontaa juurensa 1970–80-luvuille. 1990-luvulla ympäristömyönteisyyden lisääntyttyä on kierrätysmateriaalien kuin myös kierrätyspaperin käyttö lisääntynyt huomattavasti. (Hakanen & co. 2010, 61.)

Mikä saa taiteilijat valitsemaan juuri paperin on sen keveys, luontoelementit ja muuntautumiskyky. Muuntautumiskykynsä vuoksi se on helposti muokattavissa eri tiloihin ja eri muotoihin sekä myös käytettävissä uudelleen. Teokset voidaan tarvittaessa purkaa ja käyttää materiaali uudelleen. Luonnonmukaisuus taas käy ilmi paperin valmistuksessa eli se valmistetaan

puusta ja kasveista. Varsinkin keveys on tärkeää monelle taiteilijalle ja sitä halutaankin korostaa. Yleisesti teoksissa tavoitellaan luonnonmuotoja tai yksityiskohtia luonnosta. (Sallas 2013, 46.)

3 KÄYTTÄJÄTIEDONHANKINTA

3.1 Käyttäjätiedonhankinta ja luotaimet

Käyttäjätiedonhankinnassa käytin apunani Tuuli Mattelmäen (2006) teosta Muotoiluluotaimet. Käyttäjäkeskeisessä suunnittelussa on olennaista, että kerätään tietoa, jonka pohjalta on tarkoitus ymmärtää käyttäjän tarpeita ja luoda vuorovaikutussuhde käyttäjän ja suunnittelijan välille. Tiedonkeruu auttaa suunnitteluratkaisuissa ja tuotemäärityksissä. Käyttäjältä kerätään tietoa esimerkiksi, kuinka muoto ja estetiikka koetaan käytettävyyden ja ergonomian lisäksi. Käyttäjäkeskeisen suunnittelun menetelmät voidaan jakaa kolmeen ryhmään: 1) perinteisiin, 2) sovellettuihin sekä 3) innovatiivisiin menetelmiin. Perinteisiin menetelmiin kuuluvat haastattelut, markkinointitutkimukset sekä muut niin sanotusti tietoon perustuvat menetelmät. Sovelletuissa menetelmissä käytetään havainnointia kuten videokuvausta ja valokuvausta ja etnografisia eli kokeilevia menetelmiä, joiden tarkoitus on yhdistellä perinteisiä ja innovatiivisia menetelmiä, tavoitteena nähdä käyttäjän näkökulma. Innovatiivisissa menetelmissä ideana on osallistaa käyttäjä luovien keinoin, esimerkiksi kollaasein, korttipelein tai työpajoin. (Mattelmäki 2006, 32–33.)

Näiden menetelmien pohjalta suunnittelin luotaimia, joiden avulla saisin asiakkaalta tarvittavan tiedon. Luotaimet ovat tehtäviä joiden avulla käyttäjä voidaan ottaa mukaan suunnitteluun. Näiden tehtävien avulla käyttäjä voi ilmaista omia ajatuksiaan ja kokemuksiaan. Luotaimet ovat enemmänkin kokeilevia ja tunnustelevat uusia mahdollisuuksia pyrkien rajaamaan mahdollisuuksia, ratkaisuja ja vaihtoehtoja. (Mattelmäki 2006, 45–46.)

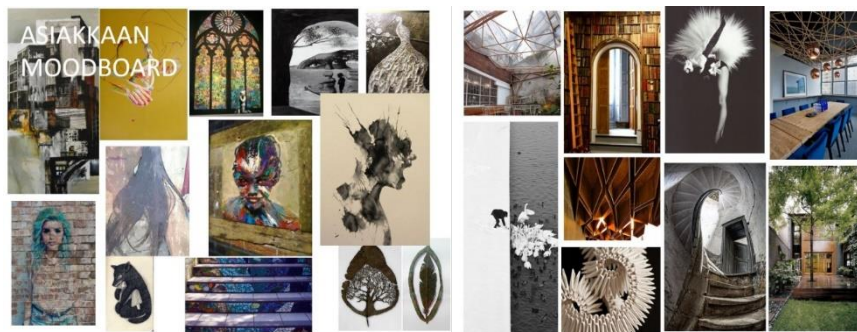
Perinteisistä menetelmistä käytin haastattelua. Sen lisäksi luotaimena käytin sanaleikkiä, jossa kuvailin vastakohtaisia sanoja, joista täytyi valita aina toinen. Tällainen luotaimen käyttö toimi haastattelun tukena. Sovelletuista menetelmistä käytin havainnointia, valokuvaamista, tilan analysoimista ja perustietojen keräämistä kuvien ja tilasta mittoja ottaen. Halusin osallistaa asiakkaan innovatiivisiin menetelmiin, joten luotaimena annoin ennen tapaaamista tehtäväksi tehdä moodboardin, eli miellekartan, johon asiakas kerää kuvia kiinnostavista aiheista.

3.2 Asiakkaan haastattelu

Asiakkaana on hyvinkääläinen perhe. Perheeseen kuuluu vanhempien lisäksi kolme kouluikäistä lasta. Perhe on hyvin aktiivinen ja heillä on paljon harrastuksia. Perheelle matkustelu on parasta ajanvietettä. Tapaamisessa keskityin kysymyksiin, jotka kertoisivat mahdollisimman hyvin asiakkaan toiveista ja ajatuksista. Kysyin heidän arjesta, mistä he elämässä nauttivat, mikä inspiroi heitä, harrastuksista ja mitä he toivovat teokselta. Haastattelusta tuli esiin seuraavat asiat.

Asiakkaat pitivät selkeästä ja pelkistetystä tyylistä, mutta väriä kuitenkin saisi olla. Teos saisi olla näyttävä ja sopia sisustukseen. He ovat tekemässä muutoksia sisustukseen ja pintoihin, joten nekin on otettava huomioon suunnittelussa. Seinä johon teoksen on määrä tulla, käsitellään betoniseinän näköiseksi. Asiakkaita inspiroivat elementteinä jää ja tuli. Myös kierrätys on asiakkaille tärkeää ja heillä on huonekaluja ja valaisimia, jotka ovat tehty kierrätysmateriaalista. Asiakkaat pitivät ajatuksesta, että kierrätyslinjaa voisi jatkaa. Toiveena oli, että taideteos olisi näyttävä, ja paikka sille olisi yhtenäisen ruokailu-tilan ja olohuoneen seinällä. Budjetiksi taideteokselle tuli 1000 euroa.

3.3 Asiakkaan moodboard ja sanaleikki

Kuva 4. Asiakkaan moodboard. Asiakkaan itse haettua kuvamateriaalia. Ks. lähdeluettelo

Toisena tehtävänä tein asiakkaalle sanaleikin, jossa vastakkaisia sanoja, joista asiakas valitsi aina toisen vaihtoehdon spontaanisti (Kuva 5). Sanaleikin tarkoitus oli saada asiakkaalta tietoa sellaisin sanoin, jotka kuvailevat asiakkaan toiveita ja tarkentavat asiakkaan näkökulmaa. Sanaleikkiin valitsin sanoja, jotka voisivat kertoa väreistä, tunnelmasta ja muodoista, joita asiakkaalla ajatuksena teokseen liittyen. Alla olevassa tehtävässä ympyröidyt vaihtoehdot ovat asiakkaan valitsemia. Valitut sanat toimivat myös inspiraationa teokselle.

tyyni	myrskyisä
symmetria	epäsymmetria
syys	kevät
mollit	duuri
suolainen	makea
kulmikas	pyöreä

laajakuva lähikuva

Kuva 5. Havainnoiva kuva sanaleikistä

3.4 Tila-analyysi

Talo on 1980-luvun rakennus ja tila on avara ja näyttävä. Pohjaratkaisultaan tila on hyvin erikoinen ja paljon mielenkiintoisia yksityiskohtia. Varsinkin yhdistetyn ruokailu- ja olohuoneen korkea viisto seinä on näyttävä ja kuin tehty näyttävälle taideteokselle (Kuvat 6 ja 7). Tila kuitenkin kaipaisi sisustuksessa ja pinnoissa päivitystä. Seinillä on vanhoja kellastuneita tapetteja ja lattiassa naarmuja.

Kuva 6. Seinä

Kuva 7. Seinä .

Kuva 8. Ikkuna

Kuva 9. Pöytä ja tuolit

Tilaan on tulossa pientä uudistusta. Seinä johon teos tulee, käsitellään niin että lopputulos näyttää betoniseinältä. Seinä käsitellään laastilla ja maalataan harmaaksi, niin että lopputulos näyttää betonilta. Tilan sisustuksessa on muutamia hienoja huonekaluja, jotka viittaavat haettavaan tyyliin, kuten keittiön tuolit ja pöytä (Kuva 9). Värimaailma on aika yhdenmukainen, kaipaa silti väriä lisää, sillä värimaailma on hyvin yksivärinen. Kohdeseinän lähettyvillä on valaistus. Seinälle saa esimerkiksi kohdevalon teokselle katosta (Kuva 6). Seinän valaisin otetaan teoksen tieltä seinästä pois. Teokselle kuuluvan seinän viereisellä seinällä iso ikkuna mistä tulee luonnonvaloa (Kuva 8).

Tilassa ei ole yhtenäistä tyyliä tai värimaailmaa. Sisustus on keskeneräinen, mikä tuo omat haasteensa. Tilassa on havaittavissa eriäviä tyyliä, jotka eivät yhdisty. Tila kaipaisi yhtenäistä linjaa tai yhdistäviä tekijöitä niin väreissä kuin muodoissa ja materiaaleissa. Alla olevat kuvat ovat esimerkkinä värien ja materiaalien yhteensopimattomuudesta (Kuvat 10, 11 ja 12).

Kuva 10. Ruokailutila ja keittiö

Kuva 11. Keittiö

Kuva 12. Matto

3.5 Materiaali- ja värikartta

Materiaali ja värikartta on tehty tilan väreistä ja materiaaleista (Kuva 13). Tilassa on eri materiaaleja kuten tekonahkaa, puuta, valkoiseksi maalattua puupintaa keittiön kaapeissa ja muovimattoa keittiön lattiassa. Verhoissa puuvillaa ja matossa villaa. Puu materiaalina toistuu paljon (mänty, pyökki, koivu), kuten esimerkiksi katossa pöydissä ja lattiassa. Materiaalit hyvin samansävyisiä, eli materiaalien välille kaipaisi kontrasteja.

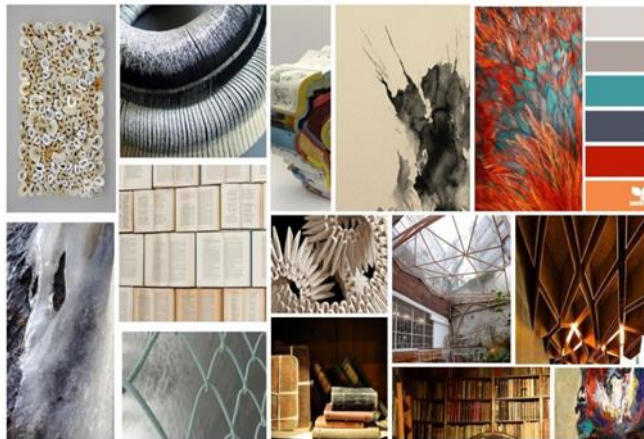
Kuva 13. Materiaalikartta koottu valokuvaamalla tilasta jonne teos tulee.

Värikarttaan on koottu värit mitä tilasta ja tilan lähiympäristöstä löytyy (Kuva 14). Värit kuvattu erikokoisin neliöin kuvaamaan värien määrää tilassa. Mitä isompi neliö, sen enemmän kyseistä väriä löytyy. Väreinä tilassa eniten ruskean sävyjä, muita värejä, kuten, mustaa vihreää ja turkoosia on vähäisesti, eikä niitä juurikaan erota kokonaisuudesta. Jotain väriä voisi tuoda lisää ja korostaa. Turkoosi väri on erityisesti asiakkaalle mieleinen.

Kuva14. Värikartta tilasta jonne työ tulee.

Tein toisen Moodboardin, yhdistettynä omista miellekuvista sekä tiedonhankinnasta ja asiakkaan moodboardista (Kuva 15). Moodboard toimi ideoinnin ja luonnostelun pohjalla. Kokosin värejä, muotoja ja tunnelmia, jotka teoksen suunnittelussa kiinnostavia. Sen avulla sain koottua omia ajatuksia, yhdistämällä omat ajatuksen asiakkaan ajatuksien kanssa kuvien avulla.

Kuva 15. Moodboard yhdistettynä asiakkaan moodboardin kuvia ja omia inspiraatiokuvia.

4 TAIDETEOKSEN SUUNNITELMA

4.1 Lähtökohdat

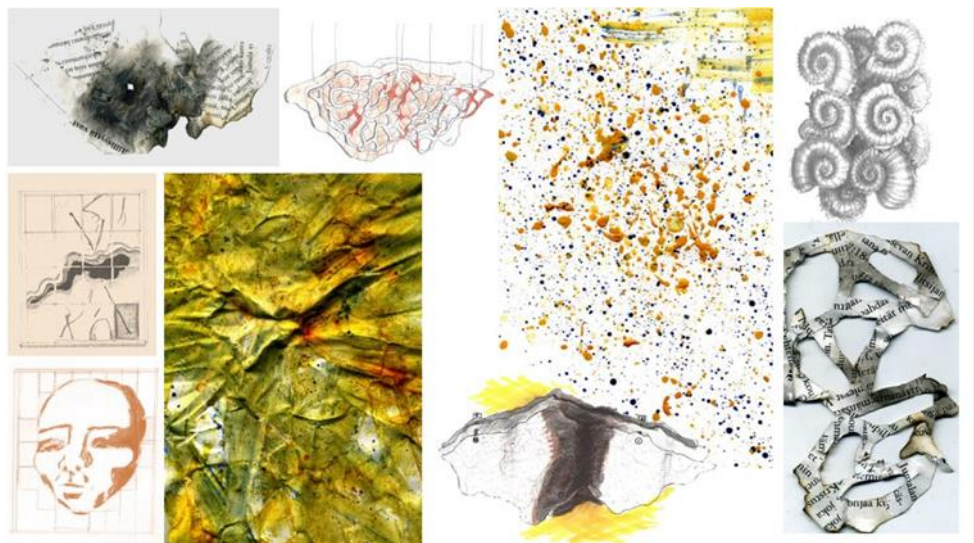
Teoksen inspiraationlähteenä toimii käyttäjätiedonhankinnasta saadut materiaalit, eli materiaalikartta, värikartta, tila-analyysi, asiakkaan moodboard sekä haastattelu. Nämä muodostavat suunnittelulle hyvän pohjan, mitkä tuovat inspiraatiota suunnittelulle.

Työn ideointivaiheessa olen tutustunut internetin kautta materiaaliin kierrätystaiteesta, kierrätyspaperin käyttöön ja vanhojen kirjojen käyttöön. Etsiesäni inspiraatiota vastaan tuli vanhoista kirjoista ja paperista tehtyjä taideteoksia, sekä veistoksia ja sisustusratkaisuja. Niistä inspiroituneena päätin käyttää työn materiaalina vanhoja kirjoja, sillä niissä on monia kiehtovia piirteitä. Ne ovat hylättyjä, orpoja ja yksinäisiä. Niissä on siis paljon tematiikkaa mikä sopii taideteoksen aiheeksi. Myös tarinat ja henkilöt kirjojen takana inspiroivat. Kirjoissa on eri maailmankatsomuksia, tyylejä ja aikakausia, mikä näkyy kirjojen kansissa ja tavassa kirjoittaa. Kirjojen sivujen väristä voi päätellä onko kyseessä vanha vai uusi kirja.

Kysyin asiakkaalta, onko kirjaa jonka voisi luovuttaa työtä varten. Kirja voisi olla joko merkityksellinen tai merkityksetön. He luovuttivat F. E. Sil-lanpään kirjan Nuorena nukkunut, joka kertoo orvon tytön koskettavan elämäntarinan. Tyttö jää lapsena orvoksi ja kuolee nuorena. Tämä kirja toimi myös teoksen inspiraationa.

4.2 Ensimmäiset luonnokset ja ideat

Luonnostelu ja ideointi alkoi hyvin materiaalilähtöisesti. Kokeilin kirjan sivuihin värjäämistä, rypistämistä ja kovettamista. Materiaalikokeilujen jälkeen tein ensimmäisiä luonnoksia. Kokosin parhaat luonnokset ja materiaalikokeilut yhteen, joista syntyivät ensimmäiset ideat teokselle (Kuva 16).

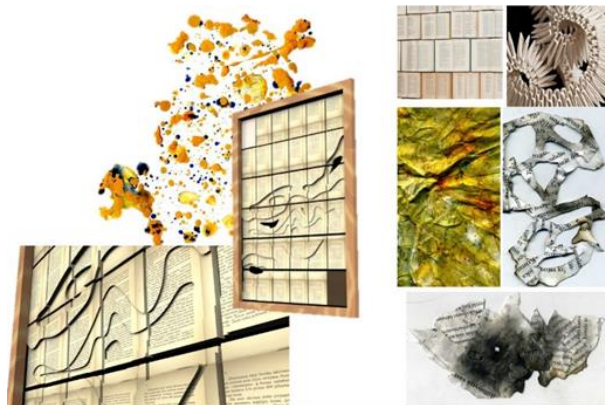

Kuva 16. Ensimmäisiä luonnoksia ja materiaalikokeiluja

Tapasin asiakkaan 20.3.2016, jolloin esittelin ensimmäiset ideat. Esittelin kolme ideaa, joista asiakas valitsi yhden jatkosuunnitteluun. Lifestory, Orphan, sekä Story Puzzle, olivat kolme asiakkaalle esittelemäni ideat. Esityksissä oli tarkoitus kuvata ideat luonnoksenomaisina, jotta olisi vielä varaa jatkosuunnitelmille. Liian viimeistellyt suunnitelmat olisivat hukanneet aikaa. Painotin asiakkaalle juuri sitä, että esityksissä on vasta ideat. Esitin ideat väreinä, tunnelmakuvina, muotoina ja 3d-mallinuskuvina. Tapaaminen meni hyvin ja asiakas oli tyytyväinen ideoihin. Valinta kolmen idean välillä ei kuulemma ollut helppo, sillä kaikki olivat asiakkaan mielestä hyviä vaihtoehtoja. Lopulta he päätyivät Story Puzzle-teokseen. Esittelen alla ideat järjestyksessä

Lifestory

Kuva 17. Lifestory- teoksen mallinnuskuva. Sisältää moodboardien kuvamateriaalia

Lifestory-teoksessa (kuva 17) idea syntyi kirjojen tematiikasta. Kirjoissa on kannet ja sisältö. Tässä teoksessa on teemana elämäntarina. Elämä alkaa kansista ja loppuu kansiin, ja sillä välillä voi tapahtua mitä vain. Kaiverruksset keskellä kuvaavat elämän tapahtumia samoin kuin maaliroiskeet, joihin kaiverretaan ja maalataan. Kirjat on tarkoitus kiinnittää kehyksiin roikuttamaan. Teos tulisi seinästä irti niin että sen kiinnitys tehtäisiin katosta. Ensimmäisessä kirjassa ylhäällä on vain tyhjä sivu ja viimeisessä kirjassa kannet. Teokseen tehdään maalilla roiskeita, kuvaamaan elämän tapahtumia ja tuomaan väriä. Kuvassa olen mallintanut 3d ohjelmalla ja luonnostellut. Kuvan oikealla reunalla on inspiraatiokuvia käytetty moodboardista ja omista luonnoksista ja materiaalikoikeiluista (kuva 17).

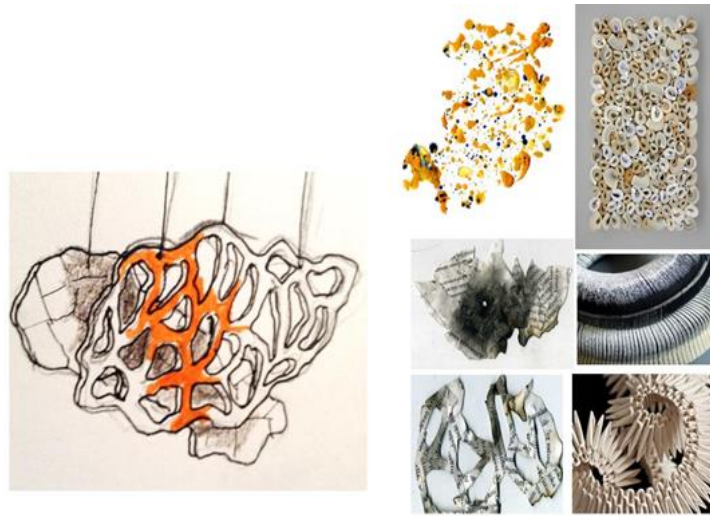
Orphan

Kuva 18. Orphan- teoksen mallinnuskuvat. Sisältää moodboardien kuvamateriaalia.

Orphan- teoksen idea syntyi, kun asiakas luovutti kirjan projektia varten. Kirja on Sillanpään kirja, Nuorena nukkunut. Se kertoo orvoksi jääneen tytön elämästä. Teemaksi teokselle tuli tytön surulliset kasvot. Kirja on asiakkaalle merkityksellinen, joten halusin kirjan teeman yhdistää hylättyjen kirjojen teemaan. Kirja kertoo orvosta työstä ja hylätyt kirjat ovat omalla tavallaan orpoja. Ideana on kaivertaa kirjoihin kasvot kerroksittain. Tarkoitus tehdä maaliroiskeita samaan tyyliin, kuin Lifestory-teokseen, sekä kiin-

nitys samalla tavalla. Kuvassa on yhdistetty omaa luonnostelua ja materiaalikokeiluja. Inspiraatiokuvia on hyödynnetty samaan tapaan kuin Lifestory-teoksen kuvassa (kuva18).

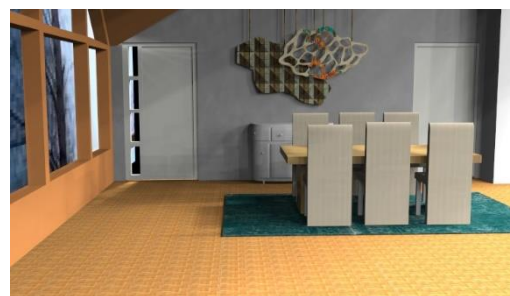

Kuva 19. Story Puzzle- teoksen mallinnuskuva. Sisältää kuvamateriaali moodboardista..

Story Puzzle- teoksessa kiinnitys edellisten teosten tapaan katosta ketjuilla tai naruilla. Teemana kirjoista koostuva palapeli (kuva 19). Teos on kaksiosainen. Etummainen teos (A-osa) tehdään kirjansivuista ja taaimmainen kirjojen kansista (B-osa). Sivuihin tehtävän teoksen päällä on lisäksi maa- lausta. Teos tulee katosta roikkumaan niin, että kirjoista tehty teos on seinässä kiinni ja kirjojen sivuista tehty teos tulee ulos seinästä. Teokset olisivat hieman lomittain. Teoksessa on muiden ideoiden tapaan kirjojen tematiikkaa. Niiden moninaisuus ja tarinoiden erilaisuus, joista kootaan yhtenäinen taideteos. Teoksen muotoihin on vaikuttanut sulavien jäiden muodot. Tämän teoksen asiakkaat valitsivat. Ja tapaamisen jälkeen lähdin tekemään jatkoluonnoksia ja suunnitelmia tästä teoksesta.

4.3 Suunnitteluprosessin eteneminen

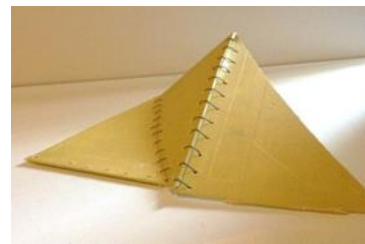
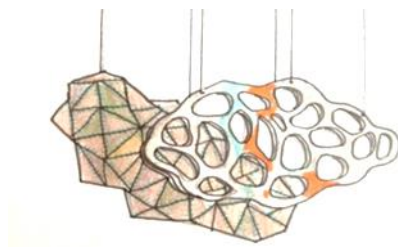
Asiakkaan tapaamisen jälkeen valmistustekniikan suunnittelu alkoi. Mietin myös teoksen kokoa ja tein 3 d-mallinnuksen tilasta ja seinästä, johon teoksen oli määrä tulla. Tein ensin piirroksen seinästä 1:27, valkoiselle paperille. Siihen kokeilin piirtämällä teosta erikokoisena (kuva 20). Lisäksi mallinsin seinään muutoksia, joita asiakas oli suunnitellut seinälle. Mallinsin betonisen seinän ja uuden maton ruokailupöydän alle (kuva 21).

Kuva 20. Piirros seinästä. 1:27

Kuva 21. 3d mallinnus tilasta ja teoksesta

Ajatuksena oli tehdä kokeiluja materiaalista ja tekniikoiden toimivuudesta, ja ratkaista mahdolliset ongelmat. Tein myös uusia luonnoksia teoksesta, sillä halusin korjata muotoa ja ilmettä kunnes olin tyytyväinen (kuva 22). Kokeilin ensin tekniikkaa kirjojen kansille. Halusin sitoa kirjat yhteen narulla, sillä halusin luoda teokseen tunnelmaa, että kirjat on sidottu ikään kuin toisiinsa. Kokeilin kirjojen kansiin tehdä reikiä, joiden avulla kiinnitys onnistuisi. Huomasin, että reiät eivät saa olla liian lähellä reunaa, muuten kannet saattavat revetä, kun niihin sitoo narua. Reikien täytyisi olla 1senttimetrin päästä reunasta ja parhaimmalta näytti, kun reiät olivat 2 senttimetrin päässä toisistaan. Käytin reikiä tekemiseen nahkapaskaa, jota käytetään vöiden ja nahan rei'ittämiseen. Sillä sai tehtyä siistejä reikiä, verrattuna porakoneeseen. Sai myös valittua oikean kokoisen reiän. Rei'ittämisen jälkeen kokeilin sitoa narulla kirjojen kansien paloja yhteen ja tulos näytti hyvältä. Kokeilin kulmarautoja tueksi taakse, jotta saisin kirjojen kannet kulmikkaasti aseteltua. Muodon täytyi pysyä, joten kulmaraudat olivat hyvä vaihtoehto muodon tukemiseen. Kulmikkaus tuli uutena ideana jatkosuunnittelussa (Kuva 23).

Kuva 22. Uusi luonnos.

Kuva 23. Kansien kiinnitys kulmikkaasti

Halusin myös saada väriä kirjojen kansiin niin, että se yhdistyisi kirjojen sivuista tehtyyn osaan. Rautakaupasta löysinkin vihreää lankaa mitä halusin käyttää valmiissa työssä, sillä kierrätettynä en löytänyt oikeanlaista lankaa (kuva 25). Sama väri toistuisi kirjojen sivuista tehdyssä osassa. Kokeilin ensin kiinnittää kulmaraudan liiman avulla, mutta se repesi irti paperimaisen kannen toiselta puolelta, jos sitä taivutteli. Se oli kiinnitettävä ruuvien ja muttereiden avulla. Vaihtoehtona kulmarautoille oli tehdä kirjan kansista tukipaloja taakse, mutta se oli liian aikaa vievää, joten päädyin valmiisiin kalustekulmarautoihin, jotka olivat hyvän kokoisia ja helppo myös tarvittaessa taivuttaa eriasteisiin kulmiin (kuva 24).

Kuva 24. Kalustekulmarauta

Kuva 25. Vihreä naru.

Kun olin saanut kirjojen kansista tehdyn teoksen suunniteltua ja ongelmat ratkaistua siirryin teoksen A-osan suunnitteluun. Suunnittelin, että kirjojen sivuja yhteen liimaamalla tekisin isoja sivuja, mitkä puolestaan leikkataisiin teoksen muotoon. Leikkasin pienen osan teoksesta 1:1 kokoisena. Tein ensin yhteen liimaamalla isoja sivuja, joista leikkasin mallikappaleeseen tarvittavat sivut. Halusin kokeilla, kuinka monta sivua tarvitsen. Isoja sivuja täytyi liimata yhteen useampi kappale, sillä yksittäinen sivu ei ollut riittävän kestävä. Kolme päällekkäin oli hyvä vahvuus. Halusin teoksen olevan noin 5cm paksu, mutta siihen olisi paljon sivuja, noin 100 sivua. Eikä minulla olisi aikaa niin monen tekemiseen. Sen tähden suunnittelin pahvisia välipaloja sivujen väleihin, jotta sivuja ei tarvitse tehdä niin monta halutun paksuuden saavuttamiseksi. Näin teos pysyisi tarpeeksi keveänä ja oikean paksuisena.

Ensin välipalat olivat neliön muotoisia ja niiden kiinnitys olisi tapahtunut langan avulla. Ne vaihtuivat tekniikan hankaluuden tähden pyöreiksi (kuva 23). Palat on tarkoitus laittaa aina jokaisen sivun väliin.

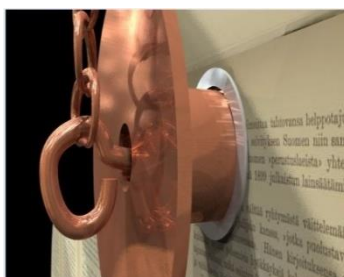

Kuva 26. Välipala kierrätuspahvista. 3d-mallinnus.

Suunnittelin teoksen roikkumaan katosta ketjujen avulla (kuva 28). Kiinnitysosat ketjuja varten täytyi myös suunnitella. Kokeilin apuna sirkkoja, joita käytetään verhoissa ja tekstiileissä (kuva 27). Ne toimivat hyvin tukena sivuille, sillä ketjujen kiinnityskohdista, kohdistuu suurin paino sivuihin. Sirkat olivat välttämättömät sivuille, jotta ne eivät repeile. Kiinnitysosat ketjuja varten suunnittelin alumiiniputkesta, rautalangasta ja kirjan kansista laserleikatusta stopparista. Kokeilin tekniikkaa mallikappaleeseen (kuva 29).

Kuva 27. Sirkat sivuissa.

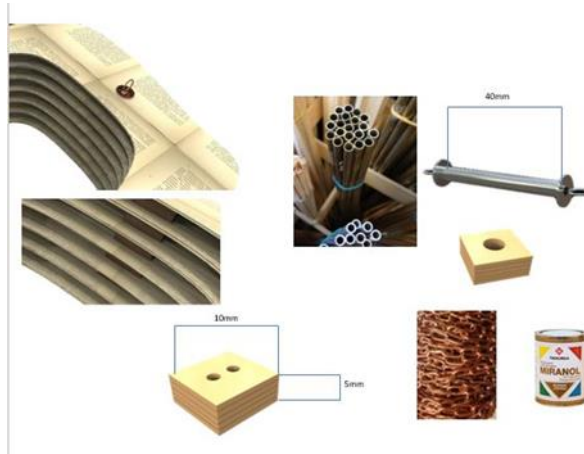
Kuva 28. Ketjujen kiinnitys työhön.

Kuva 29. Kokeilu

Esittelin asiakkaalle valmiin suunnitelman. Tapasin asiakkaan 17.4 2016. Suunnitelma ei silloin ollut vielä täysin valmis, mutta oli pakko esitellä hie- man keskeneräinen suunnitelma, sillä emme saaneet sovittua parempaa ai-

kaa. Asiakkaalle esittelemässäni suunnitelmassa oli se ero valmiiseen suunnitelmaan, että sivuista tehtävään teokseen tarkoitetut välipalat olivat vielä neliömallisia ja niiden kiinnitys olisi tapahtunut narulla (Kuva 30).

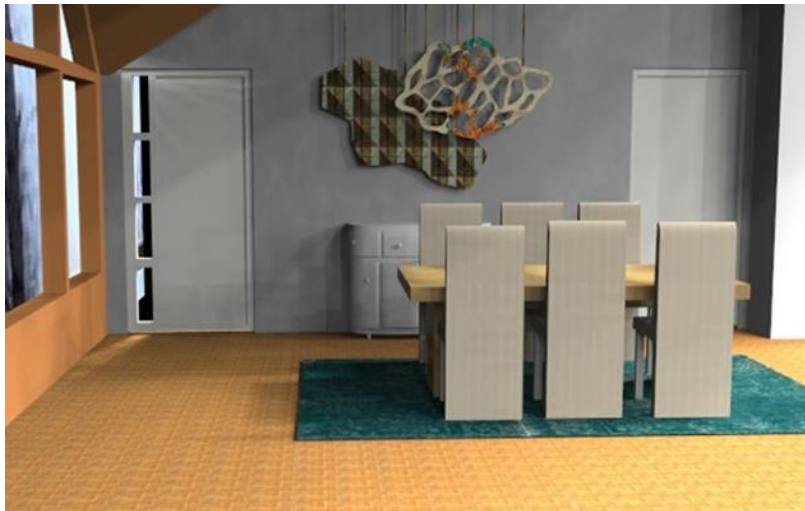
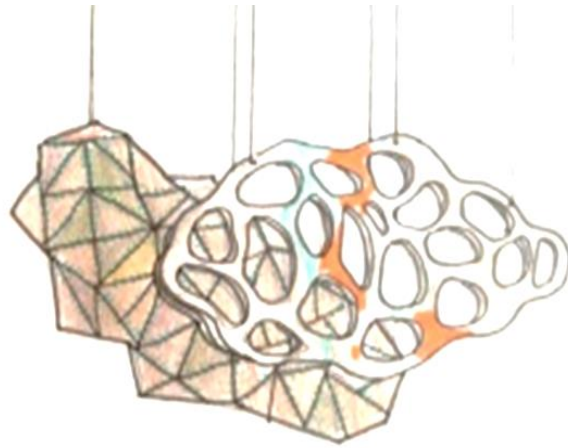

Kuva 30. Neliön malliset välipalat, jotka tarkoitus kiinnittää narulla pujottamalla kahden reiän välistä. Kuva myös ketjunkiinnitysosasta..

Asiakkaan tapaamisen jälkeen kokeilin tekniikkaa ja se ei ollut toimiva, joten suunnittelin aiemmin esittelemäni tekniikan. Muuten valmis suunnitelma on täysin samanlainen. Asiakkaan tapaaminen meni hyvin. Olin tehnyt mallipalan pahvista, jonka avulla kokeilin seinälle teoksen kokoa. Koko oli hyvä, joten suunnitelmaan ei siltä osin ollut tarvetta tehdä muutoksia. Asiakas oli tyytyväinen suunnitelmaan ja odottikin jo innokkaasti, että teos saadaan kiinnitettyä paikalleen. Sovimme päivän teoksen kiinnitystä ja noutoa varten. Sovimme että teos on valmiina kuljetukseen 21.5.2016. Asiakas noutaa työn Tampereelta. Teos pakataan kierrätyspahviin kuljetuksen ajaksi.

4.4 Esityskuvat

Teokset kiinnitetään kattoon kuparisella ketjulla (kuva 31) niin, että teokset tulevat hieman lomittain toistensa päälle (kuva 30).

Kuva 30. Esityskuvat, ylempi kuva piirustus ja alempi 3d-mallinnus

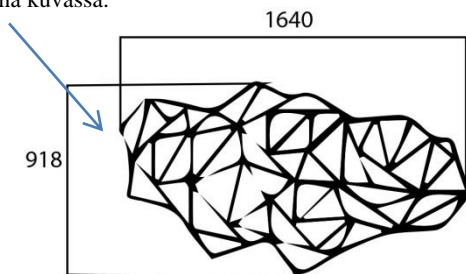

Kuva 31. Kuparinen ketju

Teoksen B-osa.

Alla olevassa kuvassa kuvattu teoksen tekemiseen liittyviä vaiheita ja tietoja kuvin ja sanoin (kuva 32).

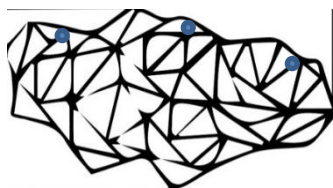
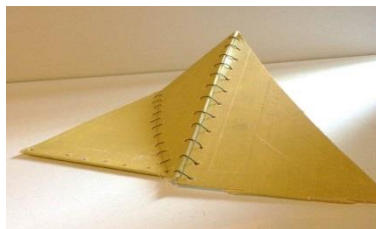
Muoto rakennetaan vapaasti eri koisista paloista kuvan mukaiseen muotoon ja kokoon. Mitat ovat millimetreinä kuvassa.

kulmaraudat kiinnitetään ruuveilla ja muttereilla työn nurjalle puolelle. Mutterit ja ruuvit kokoa M4.

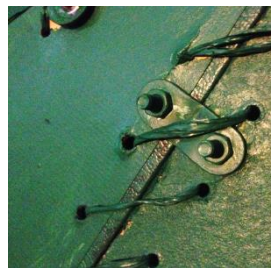
Kirjan kansista leikataan paloja. Ne rei'itetään ja sidotaan narulla yhteen. Kulmapalat tulevat tueksi rakennelman taakse

Teos kiinnitetään ketjuilla kolmesta kohdasta. Siniset pallot kuvaavat kohtia, joista kiinnitys tapahtuu

Teoksen nurjapuoli maalataan samalla värillä kuin naru.

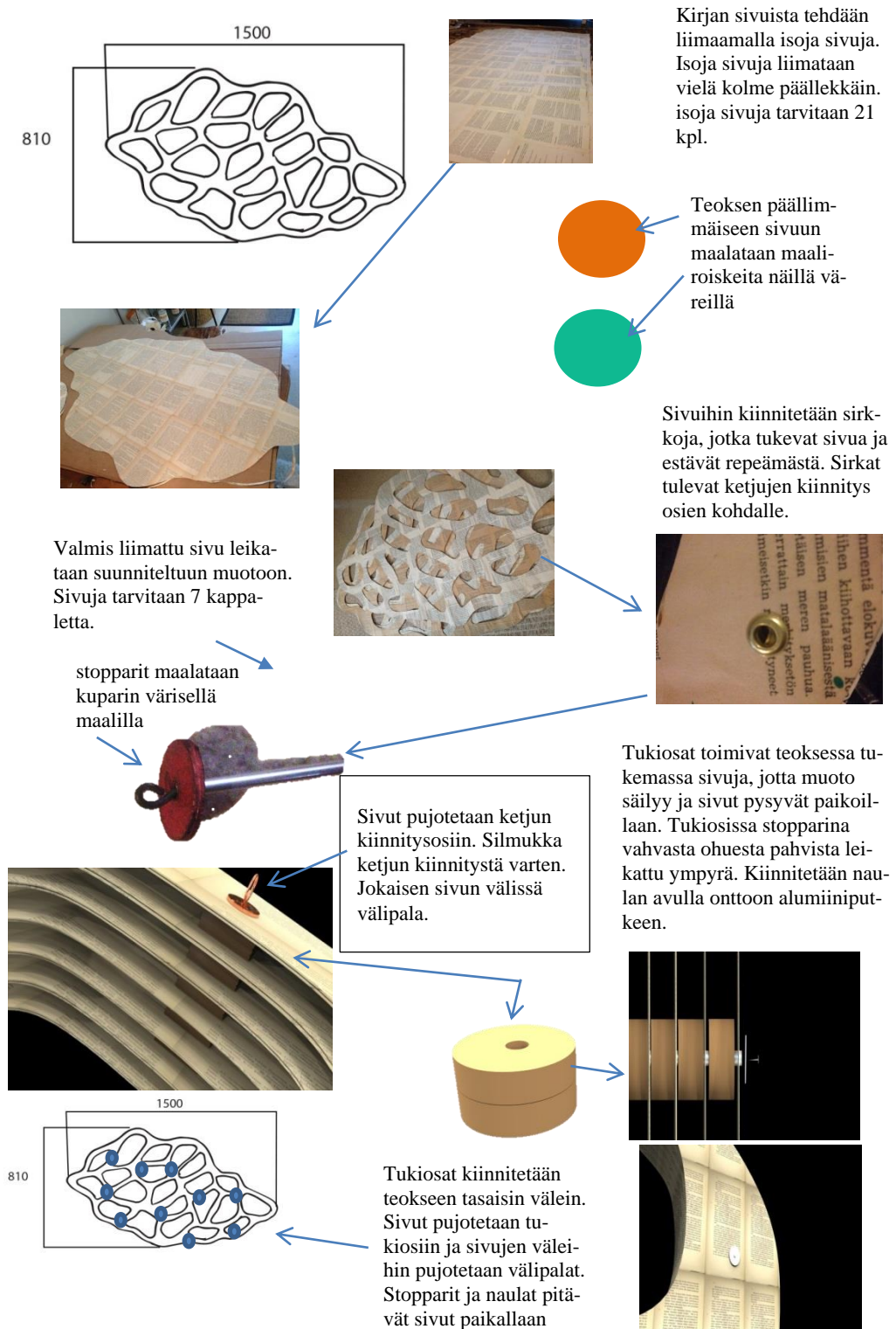
Kirjoista valitaan ruskeansävyisiä kansia.

Kuva 32. Kirjojen kansista tehtävän teoksen tiedot kuvina ja sanoina.

Teoksen A-osa

Alla olevassa kuvassa kuvattu samaan tyyliin, kuin edellisessä kuvassa teoksen vaiheet ja tiedot (kuva 33).

Kuva 33. Sivusta tehtävän teoksen vaiheet ja tiedot

Alla olevassa kuvassa kuvattu teoksen tekemiseen liittyviä vaihteita ja tietoja kuvin ja sanoin (kuva 32).

Välipalat

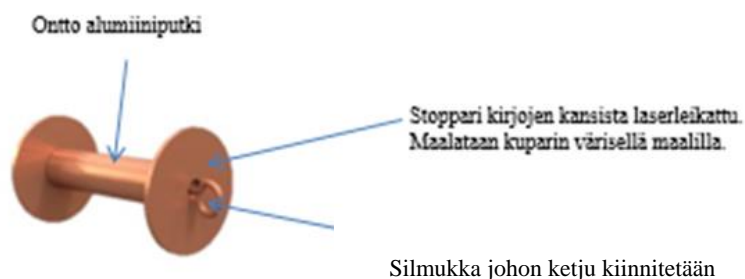
Välipalat tehdään kierrätyspahvista (kuva 34). Palat leikataan laserleikkurilla. Välipalan halkaisija on 15 millimetriä ja paksuus 5 millimetriä. Reiän halkaisija on 3 millimetriä. Välipalat tulevat sivujen väliin ketjujenkiinnityksiin, sekä tukiosiin.

Kuva 34. Välipala, tukiosiin ja ketjun kiinnityksiin

Ketjujen kiinnitysosat

Ketjujen kiinnitysosien leveys on 50 millimetriä (Kuva 35). Stopparit jotka tulevat ketjujen kiinnitysosien päihin, halkaisija 20mm ja reiän halkaisija on 3mm. sisälle taivutetaan rautalangasta silmukat, joihin ketjut saadaan kiinnitettyä. Silmukat tulevat molemmin puolin ketjunkiinnitysosaa.

Kuva 35. Ketjujen kiinnitysosaa esityskuva.

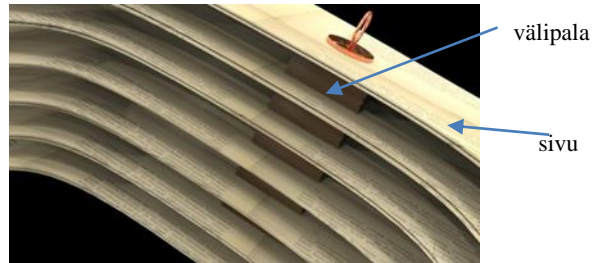

Kuva 36. Ketjujen kiinnitysosaa mallikappaleen kokoaminen ja liittämisen sivuihin.

Rautalanka pujotetaan alumiiniputken sisään. Toiseen päähän kiinnitetään stoppari taivuttamalla rautalanka silmukalle. Sitten kasataan sivut niin että sivujen väliin tulee välipalat (Kuva 37). Seuraavaksi toiseen päähän toinen stoppari ja taivutetaan silmukka rautalangasta. Lopuksi ketjut kiinnitetään kiinnitysosien molempiin silmukoihin. Ketjujen avulla teos kiinnitetään kattoon (Kuva 28).

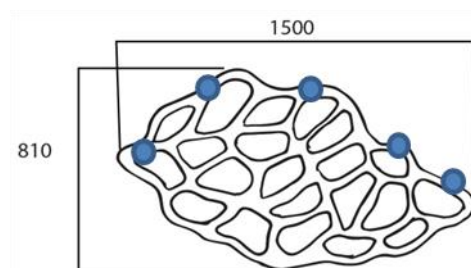

Kuva 28. ketjun kiinnitys mallinnus

Kuva 37. Esityskuva kokonaisuudesta ilman ketjuja

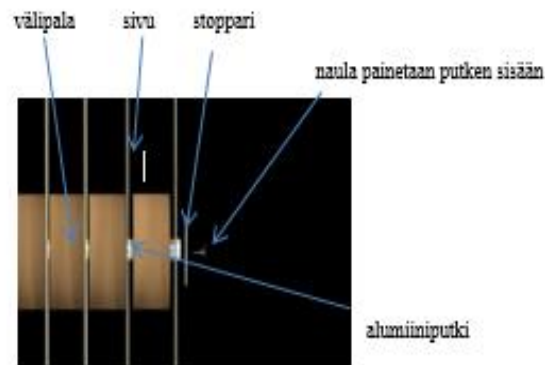
Ketjujen kiinnitysosien paikat on mietitty teoksessa, kohdat on merkitty sinisillä palloilla alla olevaan kuvaan (Kuva 38). Teos roikkuu viidestä kiinnityskohdasta. Jokaiseen kohtaan tulee Ketjun kiinnitysosa ja ketjut molemmiin puolin kiinnitysosaa. Kattoon 10 kpl koukkuja joihin ketjut kiinnittyvät.

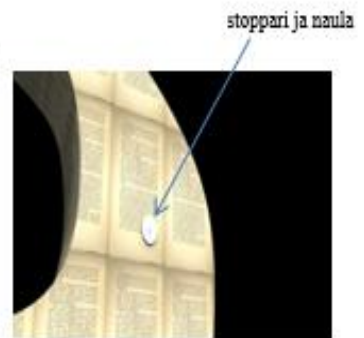
Kuva 38. Ketjujen kiinnitysosien paikat

Tukiosat

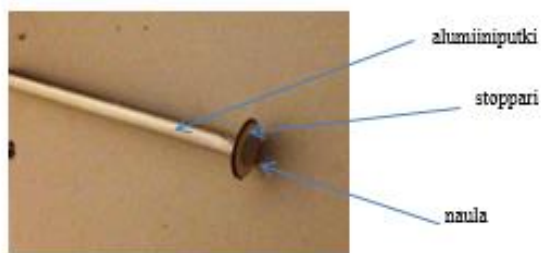
Tukiosat tehdään samalla tavalla kuin ketjujen kiinnitysosat. Ainoana erona on, että alumiiniputken sisään ei tule rautalankaa vaan kiinnitys tapahtuu ohuesta vahvasta pahvista laserleikattujen stoppareiden sekä pienien naulojen avulla. Tukiosien tehtävä on tukea teoksen muotoa. Tein osasta mallikappaleen (Kuva41). Naula liimataan putken sisään, niin että stoppari jää naulan ja alumiiniputken väliin (Kuva 39). Kuvassa 39 tarkoituksella sivukuva, josta näkyy tekniikan eri osat hieman irti toisistaan. Naula ja stoppari jäävät näkyviin teoksen päälle, mutta huomaamattomasti (Kuva 40). Tukiosan mitat ovat samat kuin ketjujen kiinnitysosissa ainoastaan, stopparin halkaisija on pienempi 8 millimetriä ja reikä keskellä 1 millimetri.

Kuva 39. Esityskuva, tukiosien tekniikasta.

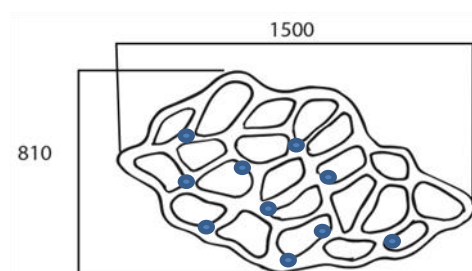

Kuva 40. Esityskuva tukiosista teoksen päältä.

Kuva 41. Tukiosasta kokeilu. Naulan ja stopparin yhdistelmä on molemmissa päissä alumiiniputkea. Kuvassa vain osan toinen pää näkyvissä.

Tukiosien paikat on merkattu alla olevaan kuvaan sinisillä palloilla. Tukiosia tarvitaan 10 kpl. Tukiosat laitetaan tasaisin välein teokseen (Kuva 42).

Kuva 42. Tukiosien paikat teoksessa

Laitoin kaikki tarvittavat materiaalit ja niiden määrät ylös valmistusta varten (Kuva 43).

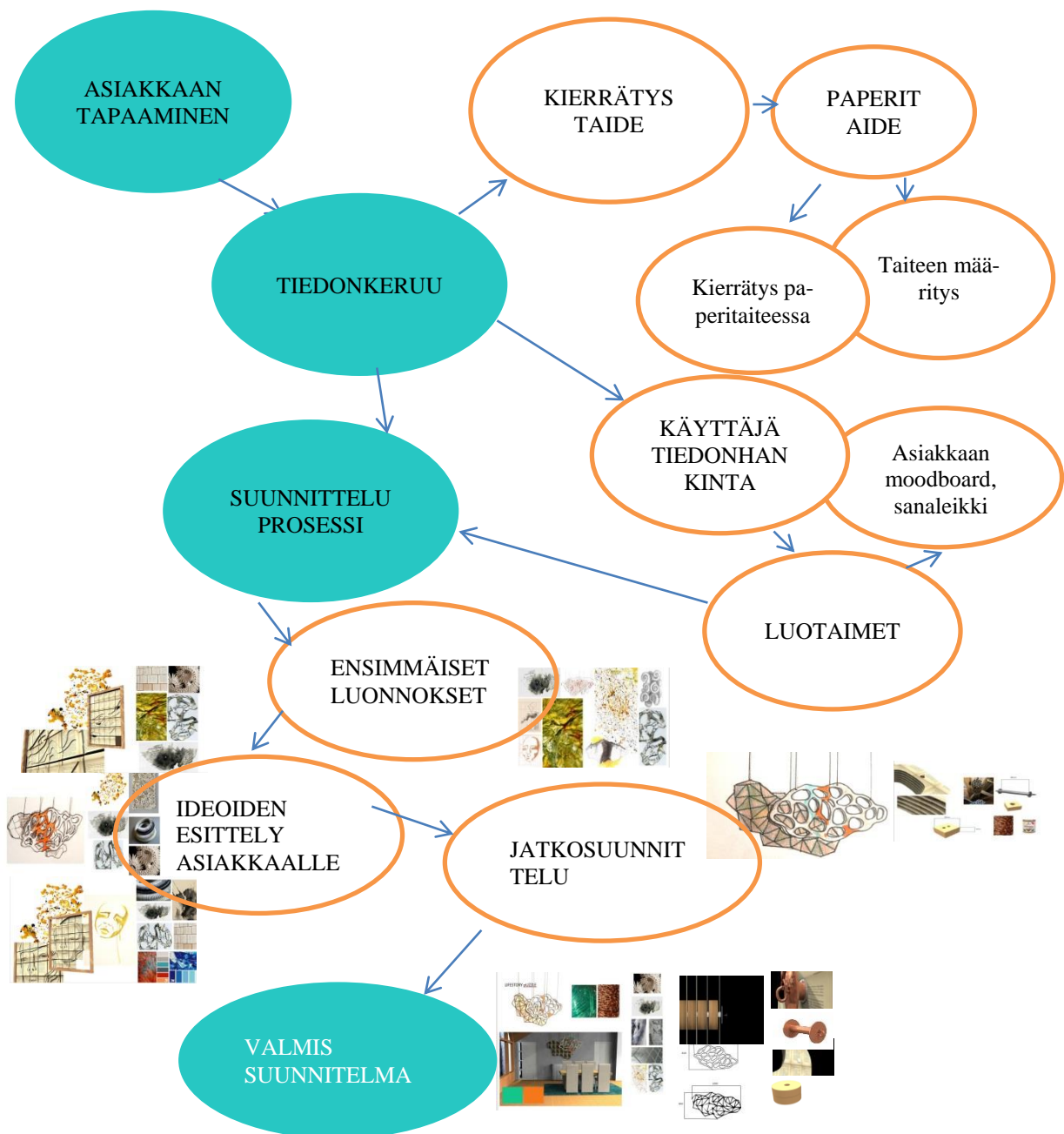
Työhön tarvittavat materiaalit ja hinnat:

- Ketjua noin 20,5m=72€ yht
  - Kulmaraudat noin 100kpl=33€
  - Ruuvit 200kpl=21,60€
  - Mutterit 200kpl=21,60€
  - Liima 3pll=29,70€
  - Kontaktiliima 1pkt=5,50€
  - Maalit, sininen, punainen, keltainen, sininen=58€
  - Alumiiniputki 2kpl=4,40€
  - Pienet naulat 1pkt=3,30€
  - Vihreä naru 2rll=6,90€
  - Sirkat 2pkt=15€
  - Rautalanka 1pkt=3€
  - Stoppant ketjujen kiinnitys osiin kirjojen kansista 10kpl=0€
  - Välipalat kierrätyspahvista 90kpl=0€
  - Stoppant pahvista välikiinnityksiin 20kpl=0€
  - kirjoja noin 30kpl=0€
  - Kansien paloja 70 kpl=0€
  - Kuparimaali= 7,90€
  - Isoja sivuja 21 kpl, joista 3kpl liimataan aina yhteen, eli tulee 7kpl = 0€
  - Matkat 2kpl =60€
  - Koukut kattoon 13kpl. 4,20€
- YHT: 346,10€

Kuva 43 Materiaalit ja niiden määrät ja hintatiedot.

4.5 Prosessin vaiheet

Prosessin vaiheet on kuvattuna kaavioon. Kaavio kuvaa prosessin kulkua alusta loppuun (Kuva 43). Kuvia on kaaviossa mukana mallintamassa luovan prosessin vaiheita ja edistymistä.

Kuva 43 . Prosessin vaiheista kuva, tekstiä ja kuvia vaiheista

4.6 Kuvat tehdystä teoksesta.

5 ARVIOINTI JA POHDINTA

Kierrätystaideteokselle ominaista on kierrätysmateriaalin käyttö. Story Puzzle teoksen suunnitelma täyttää kierrätystaideteokselle ominaisia piirteitä, joten sitä voidaan sanoa kierrätystaiteeksi, vaikka suunnitelmassa on muitakin materiaaleja hyödynnetty. Kierrätystaidetta tehtäessä, kierrätysmateriaalin käyttö voi olla vain osa prosessia, kaiken ei tarvitse olla kierrätettyä. Materiaalia voi käsitellä eri tavoin, esimerkiksi kovettamalla, liimamalla tai värjäämällä. Pidin kirjoista materiaalina, niissä on hyvin paljon tematiikkaa mistä voi ammentaa inspiraatiota taiteelle. Tulevaisuudessa ehdottomasti aion käyttää töissäni materiaalina kirjoja. Työtä suunnitellessa mieleen tuli jo paljon uusia ideoita mitä haluaisi päästä toteuttamaan. Juuri materiaalin tematiikka on kierrätystaiteessa keskeisessä roolissa ja koin sen myös hyvin merkittävänä suunnittelussa.

Asiakas on huomioitava suunnittelussa silloin kun on kyse asiakastyöstä. Käyttäjätiedonhankinta ja luotaimien käyttö on hyvä apuväline vuorovaikutukseen asiakkaan kanssa. Taidetta tehtäessä on kuitenkin annettava sijaa taiteilijan omalle ilmaisulle ja löydettävä tasapaino asiakkaan toiveiden ja taiteilijan näkemysten välillä. Juuri käyttäjätiedon-hankinta luotaimien avulla oli hyödyllinen keino luoda vuorovaikutusta asiakkaan ja suunnittelijan välille. Aion tulevaisuudessakin käyttää näitä keinoja. Varsinkin moodboard jonka annoin asiakkaalle oli erittäin hyvä keskustelun väline ja kuvat kertovat eri tavalla kuin sanat. Niistä saa enemmän irti asiakkaan ajatuksia kuin pelkistä sanoista. Tietenkin myös sanoin ja haastattelulla saadaan myös kartoitettua hyvin perusasiat asiakkaalta. Näiden kahden välillä on hyvä tasapaino.

Menetelmät joita käytin työssäni antoi mahdollisuuden myös omalle ilmaisulle. Yhtenä merkittävänä tekijänä tähän on, että asiakas antoi hyvin vapaat kädet suunnittelulle. Jos asiakkaalla olisi jo aivan selkeä ajatus ja tarkat toiveet, niin asia olisi varmasti erilainen. Tärkeää asiakkaalle taidetta suunniteltaessa on löytää oma tapa toteuttaa asiakkaan toiveet.

Työn lopputuloksena on suunnitelma kierrätystaideteoksesta, se on taidetta sillä ilmaisullisuus ei ole tässä työssä kärsinyt asiakkaan vuoksi, vaan pikemminkin päinvastoin se inspiroi. Asiakas ajattelee eri tavalla kuin suunnittelija tai taiteilija, mikä tuo työhön uusia näkökulmia. Huomasin että on tärkeää olla omat rajat, kuinka ottaa asiakkaan huomioon. Asiakkaalta kerätystä tiedosta voi poimia pääasiat ja lähteä niiden pohjalta työstämään omaa suunnittelua. Jos liikaa mieltii asiakkaan toiveita ja ajatuksia, ilmaisullisuus saattaa kärsiä.

Suunnitelma oli onnistunut, se valmistui ajallaan ja asiakas oli tyytyväinen. Suunnitelma pysyi budjetin asettamissa rajoissa. Suunnitelma toimi myös käytännössä, mikä suunnitelman perimmäisenä tarkoituksena. Suunnitelman käytännön toteutuksen aikana ei ollut tarvetta tehdä muutoksia suunnitelmaan. Tekniikan suunnittelu tuotti eniten haasteita. Varsinkin haastavaa se kuinka kirjan sivuista saa tehtyä kestävän ja silti ilmavan. Työtä voisi jatkaa tutustumalla kierrätystaiteen ekologiseen puoleen, eli kestävämpään

ajatte-luun taiteen suunnittelussa ja tekemisessä. Myös kirjoja materiaalina voisi tutkia käytännön kokeilujen kautta, mitä mahdollisuuksia materiaalilla on sen työstämisessä.

LÄHTEET

Haapala, Arto & Pulliainen, Ukri 2003. Taide ja Kauneus - Johdatus esteetiikkaan. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Hakanen, Hannele & Häkli, Esko & Manninen, Raija & Niinikoski, Eero, 2010. Pelkkää paperia. Jyväskylä: Suomen käsityön museon julkaisuja 26.

Hautamäki, Irmeli 2010. <http://filosofia.fi/node/5072> . Viitattu: 15.5.2016.

Koskinen, Taava n.d. http://www.taidelehti.fi/arkisto/taide_1-07/kritiikit_1-07/savolaista_taidetta_jaakko_ronkko_antti_ronka.425.news Viitattu 15.5.2016

Mattelmäki, Tuuli 2006. Muotoiluluotaimet. Teknologiainfo Teknova Oy. Tammerpaino

Moilanen, Tuula, 1995. Käsintehty paperi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Taide.

Niemelä, Mirja 2010. Kestävää muotoilua mallintamassa – Tulkitseva käsitetutkimus taideteollisen muotoilun näkökulmasta. Jyväskylä: Bookwell Oy.

Rautiainen, Pauli 2007. Taiteen vapaus perusoikeutena. Tutkimusyksikön julkaisuja 33: 2007, Taiteen keskustoimikunta. Helsinki: Lönnberg Print.

Ruskola, Saara 2015. Kierrätysmuotoilu korusarjan lähtökohtana. Savonia-ammattikorkeakoulu. Muotoilun koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Sallas, Laura 2013. Keveät kuidut, painavat paperit. Paperitaide Suomessa tekijän näkökulmasta. Humanistinen tiedekunta. Taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitos. Taidehistoria. Pro gradu –tutkielma.

Turto, Lea. n.d .Recycled Art in Finland / Kierrätystaide Suomessa. Viitattu: 15.5.2016.

<http://www.environmentalart.net/recycled/index.htm>

KUVALÄHTEET

Kuva 1.

<http://www.jannasyvanoja.com/images/sculptures/16-sculptures.jpg>. Viitattu 11.5.2016

Kuva 2.

<http://www.finland.bg/Public/default.aspx?contentid=219845&nodeid=34796&-culture=fi-FI> Viitattu 17.5.2016

Kuva3

http://www.taidelehti.fi/arkisto/taide_107/kritiikit_107/savolaista_taidetta_jaakko_ronkko_antti_ronka.425.news. Viitattu 15.5.2016

Kuva 9.

<http://www.clasohlson.com/fi/Kalustekulmarauta/31-2351.11>. Viitattu 12.5.2016

MOODBOARDIEN KUVALÄHTEET (KUVAT 4 ja 15)

<https://www.pondly.com/wp-content/uploads/2012/03/Matthew-Small8.jpg>

<https://s-media-cache-ak0.pinning.com/736x/2c/4f/ad/2c4fad525d46a8209ac22361e58396e8.jpg>

<https://s-media-cache-ak0.pinning.com/736x/03/aa/95/03aa953778c0ad7b65616b421183a571.jpg>

<https://s-media-cache-ak0.pinning.com/originals/cf/46/9b/cf469bc44918734cd6b1b8877818197d.gif>

www.beauxmondesdesigns.blogspot.com.au

<https://s-media-cache-ak0.pinning.com/736x/2e/18/85/2e188500acc4e026400dc58361db1b18.jpg>

<http://cdn.decoist.com/wp-content/uploads/2011/01/Contemporary-Home-U-House-4.jpg>

<https://s-media-cache-ak0.pinning.com/736x/78/52/47/785247bf506012ef82b47df9597e65a6.jpg>

https://fbcdn-sphotos-a-a.akamaihd.net/hphotos-ak-ash4/287299_563556910323351_1872533864_o.jpg

<https://www.pinterest.com/pin/310185493067970173/>

http://cdn2.greendiary.com/wp-content/uploads/2012/07/jonathan_calan_book_art_i2xph.jpg

<http://www.jannasyvanoja.com/images/jewellery/06-Necklace.jpg>

<http://www.polyvore.com/cgi/img-thing?.out=jpg&size=l&tid=110604825>

<http://www.lifegate.it/app/uploads/2011-stained-glass-window-graffiti.jpg>

<http://in1.ccio.co/S5/n7/X2/92675704802220439CUnSCwQ1c.jpg>

<http://1.bp.blogspot.com/>

[rPaW2S6ngJg/Tgjf1gMp_HI/AAAAAAAAABSI/llyO-39ertg/s1600/salvador_dali491.jpg](http://1.bp.blogspot.com/_rPaW2S6ngJg/Tgjf1gMp_HI/AAAAAAAAABSI/llyO-39ertg/s1600/salvador_dali491.jpg)

[http://thetattooedbuddha.com/wp-content/uploads/2015/01/e3aed37f23231fcf59499e346d735b35-](http://thetattooedbuddha.com/wp-content/uploads/2015/01/e3aed37f23231fcf59499e346d735b35-e1422141368769.jpg)

[e1422141368769.jpg](http://thetattooedbuddha.com/wp-content/uploads/2015/01/e3aed37f23231fcf59499e346d735b35-e1422141368769.jpg)

http://www.barisozkok.com/wp-content/uploads/2016/03/old_book_-_basking_ridge_historical_society_1.jpg

<http://www.dsgnr.cl/wp-content/uploads/2013/01/Ideas-creativas-de-dise%C3%B1o-Cabeceras-de-Camas-4-220x220.jpg>

